

# Eino Karhu – ristikanzu, filoulogu, ajatteli

» Karjalan Tiedokeskuksen Kielen, literatuurin da historien instituutas 27. kylmykuudu piettih illačču, kudai oli omistettu Eino Karhun 90-vuozipäiväle

NATALJA ČIKINA

Eino Karhule omistettu illačču avattih Anna Tsunskoin fil'mal "Argieloksen epizoudua", kudai oli luajittu GTRK "Karelia" vuvvennu 1999 Milenium-projektan mugah. Fil'mas Eino Karhuu pagizutetah uvven XXI vuozisuan kynnyksel, häi sanelou omii mielih mennyzis aijois. Kaikis suurin ihastus Karhun elaijas hänen sanoin mugah oli viesti, ku loppihes Ižänmualline voinu da loppiettih "kartočkusiestiemu" vuvvennu 1947.

Illačun jatkokse Luovapaja-teatran artistat L'udmila da Valerii Baulinat lugiettih Suomen ruočinkielizien runoniekoin – Edit Södegran, Gunnar Bjorling, Elmer Diktonius – tevoxsii, kuduat ven'akse kiändi Eino Karhu. Miehen menestyksellizen kiännöruavon tovendau se, ku valmistetah uvvessah painettavakse Aleksis Kiven Seitsemän veljestä -romua. Eino Karhun mennyt vuozisuan luajittu tämän romuanan kiännös on sanottu parahakse.

Illačus piettih paginua Petroskoin valdivon-yltiopiston filoulogien professoru Lev Mal'čukov, historien tutkii Mihail Šumilov, geologu Viljam Robonen, kriitikku Ivan Rogoščenkov da kiändäi



Eino Karhu oli on tundiettu literatuurin tutkii, kriitikku, kiändäi, Suomen da Karjalan literatuurin historien, karjal-somelazen folkloorin tutkii.

Hannes Hidman.

Tiedomiehen vuozipäiväke on piässyh ilmah kirjutusogomus "Eino Karhu – ristikanzu, filoulogu, ajatteli". Kogomuksen allus on Eino Karhun kirjutus omis tutkimuksis, kuduat häi kirjutti vuozinnu 1951-2003. Kogomukses on Karhun opastujien Elli Allon, Jelena Soinin, Armas Mišinan kirjutus, Suomen puolen tutkijoin Kari Salla-

maan, Markku Niemizen, Peter von Baghan kirjutus, nuorien tutkijoin da Eino Karhun tuttavien mielih.

Muga oli lepitty, ku Karhun enzimäzenny kirjannu rodih Biblii, kuduun vuoh muamo opasti händy lugemah. Se oli ainavo perindö, kudai jäi Einole omis vahnembis. Karhun sugulaine Ol'ga Palkina saneli illaččuuh tulluzile, ku ihan kuolendua vaste Karhu kaimai sen omien moniluguzien kodikarjaston kniigois keskes. Häi ylen äijäl tuskiččihes sen periä, ku ei voi sidä löydä. Silloi Eino Karhu lahjoitti Tiedokeskuksen kirjastoh erähät omis kodikirjaston kniigois da minuu kzyyttih kačču, eigo se Biblii puuttunuh niilöin kniigois keskeh. Kačoin, eččin, ga ei – sidä ei olluh. Jo Eino Karhun kuoltuu omahizet löyttih Biblien kodikirjastos.

Karhun piälimäzien tiedoruadoloin joukos ollah "Suomen literatuurin historii" kahtennu knii-

## » Eino Karhu

→ On tundiettu literatuurin tutkii, kriitikku, kiändäi, Suomen da Karjalan literatuurin historien, karjal-somelazen folkloorin tutkii. Filoulogien douhtoru Eino Karhu ruadoi Kielen, literatuurin da historien instituutas vuozinnu 1956–2004.

→ Karhun "literatuuriperindöny" on 14 monogruafiedu da enämbi 300 tiedokirjutustu. Häi on valmistannuh antologieloi da kogomuksii, kiändi suomen da ruočin kielis.

« Eino Karhun enzimäzenny kirjannu rodih Biblii, kuduun vuoh muamo opasti händy lugemah.

gannu, "Karjalan literatuurin historien" enzimäine kniigu – "Karjalaine da inkeriläine folklooru" (1993). Karjalan literatuurin enzimäzen kniigan myöhembä kiändi suomekse Robert Kolomainen da se oli painettu vuvvennu 2002 nimel "Isien sanoma" da Germanies vuvvennu 2007 paikallizel kielel "Nation building in Finland und Ingermanland".

Eino Karhun erähiny jälgimäzis kniigois oldih vuvvennu 1999 painettu tutkimus- da mustelendukniigu "Pienet kanzat historien virras" da vuvvennu 2003 ilmah piässyh "Kul'tuuroin da kanzoin yhtevykset", kuduas oli tutkimuksii da ainehistuo karjal-suomelas-ven'alazis kul'tuurukosketuksis XIX–XX vuozisual. Omis tutkimuksis Eino Karhu ovvosti etnokul'tuurizen mobilizatsien da hänen mielet ollah nygyaigazet da täh päiväh parahali pättävät. Hyvä tovestus sih on Germanies nemsain kielel painettavakse valmistettavu kniigu "Pienet kanzat historien virras".

## Naizet da brihat yhtel laval

TAMARA SIDOROVA

Mennyt suovattan Filarmounien zualan laval vastavui kaksi kuuluzua karjalastu pajojoukkuo: petroskoinaine "Oma Pajo" da anukselaine "Terveh, briha". Joukot ei kilbailtu ken on parempi, vai kerättih zualah rahvahallizen muuzikan suvaiččijua da yhtes luajittih hyvä konserttu. Monet joukkoloih kuulujat hyvin tundietah toine tostu, se nägygi ezityksis: muga vesselästi da nerokkahasti naizet da miehet pajatettih da tansittih. Hos joukkoloi ei olluh aigua pidiä yhtehizii harjoitteluloi, yhtelläh petroskoinalazien da anukselazien artistoin nerot kerras nävyttih kaččojale.

– Tämä ei ole enzimäine kerdu, konzu myö olemmo laval yhtes, sanou Oma Pajo-horan ohjai L'ubov' Nikitina. – Puaksuh myö vastavummo eri festiivalilois da kyläpruazniekois, ga tämä meidän enzimäine yhtehine konserttu, uskon, toi hyvä mielydä kui horalazile mugai kaččojile.

## Runoloinpajattajien troppua myö

VALENTINA MIRONOVA

Kylmykuus Kurkijoki-hyvönluadiifondu rodih Kul'tuuriministerstvan projektuilvan voittajakse. Projektan piätarkoituksennu on Luadogan alovehen runoloinpajattajien perindöloin popularizatsii. Projektan hantuzis roih valmistettu materjalu tulieh Runoloinpajattajien troppua myö –maršrutah. On tietos, ku Elias Lönnrotan Kanteletar-runokogomuksen animät liirizet pajot oldih kirjutettu nykyzen Lahdenpohjan da Sortavalan alovehel. Vuvvennu 1838 Lönnrot oli matkas Luadogan rannikol, Jaakkiman vuolistis. Täs Jaakkiman kirikölyö Lahdenpohjan piiris seizou pedäi, kuduadu sanotah "Kanteletaren elopuukse". Pedäjän rungan diametru on 3,5 metrii. Vuvves 2011 tämä luonnon mustomerki kuuluu Kogoven'an vahnoin puuloin luvetteloh. Jo enämbi kahtu vuozisadua tämä pedäi seizou Luadogan rannikol Jaakkimanvuural.

Kylmykuun 25.päivänny projektan todevuttajat luajittih pedäjän kuvua da valmistettih kohtu, kus tuliel roih azetettu mustolaudu. Toizennupiän projektah yhtynyzet: Kurkijoven muzein ruadajat da paikallizih yhteiskunnallizih yhtymih kuulujat lähtiettih matkah Suojärven, Pitkänrannan, Sortavalan rajonoin runonpajattajien kylii myö. Matkan aigua projektan todevuttajat käydih viidestostu kohtah, kudamat ruvetah kuulumah Runoloinpajattajien troppua myö –maršrutah.



Vuvves 2011 tämä luonnon mustomerki kuuluu Kogoven'an vahnoin puuloin luvetteloh.



Eino Karhu – ristikanzu, filoulogu, ajatteli -kirjutusogomuksen toimittajannu on Jelena Soini. KUVA: NATALJA KRASAVTSEVA

« Kaikis suurin ihastus Karhun elaijas hänen sanoin mugah oli viesti, ku loppihes Ižänmualline voinu.